

"Наш најголем приоритет е тоа што со пријателството ги симнуваме сите хипотеки, кои ги обременуваат односите меѓу двата соседни народа, а негувајќи го пријателството се надминуваат сите проблеми и се остварува таа посакувана компонента, која ги спојува соседите", вели Фанија Ивановска Стојменовска, претседателка на Друштвото на македонско-грчко пријателство.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

НАША ЦЕЛ Е, ПРЕД СЕ, КОМУНИКАЦИЈА МЕЃУ ГРАЃАНИТЕ, ФАНИЈА ИВАНОВСКА СТОЈМЕНОВСКА (ЛЕВО)

На обичните граѓани Македонци и Грци, и од едната и од другата страна на границата, веќе им е смачено од долгогодишната грчка политика за негација на македонското име и македонското малцинство во Егејскиот дел на Македонија. Смачено им е од политиката на признавање и непризнавање. Постои желба да се воспостави соработка меѓу овие граѓани. Доказ за тоа е неодамнешната средба во Битола, на која присуствуваа претставници на Антинационалистичката антимилиитаристичка иницијатива од Грција, и претставници на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија. Средбата во Битола беше реализирана на барање на грчките претставници, а на неа се дискутираше за проблемот со кој веќе шеесет години се соочуваат прогонетите деца бегалци од Егејскиот дел на Македонија. Но, доказ е и најавената кампања од оваа "Иницијатива" за собирање потписи за да се изврши притисок врз Владата во Атина, со цел да се променат рестриktivните закони, кои не им дозволуваат на прогонетите Македонци да располагаат со сопствените имоти. Доколку државата не може да им ги врати имотите, тогаш, како што велат од "Иницијатива" да им се исплати обесштетување, исто како што биле обесштетени сите бегалци кои се вратиле во Грција по 1982 година.

СОРАБОТКА

"Веруваме - вели Ѓорѓи Донеvски, генерален секретар на Сојузот на здру-

ПРИЈАТЕЛСТВО ХИПОТЕКИ

Грчката држава ќе се соочи со повеќе од 8.000 барања на Македонци со потекло од Егејскиот дел на Македонија да им ги врати или компензира одземените имоти, пишува атинскиот весник "Етнос". Одземените имоти се проценуваат на десетици милијарди евра. Во статијата се наведува дека постапката за имотите се води од македонските власти и посебна комисија, а во иницијативата се вклучени и група правници, со цел да бидат поднесени соодветни барања до грчките судови и до Европскиот суд.

женијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија - дека соработката со здруженијата од Грција ќе вреди многу повеќе од политичките настапи на одредени личности, кои се националистички настроени само за неког да го негираат".

Инаку, Друштвото на македонско-грчко пријателство ја презеде обврската за соработка со грчките здруженија. Неговата претседателка Фанија Ивановска Стојменовска објаснува дека Друштвото предвидува голем број активности и иницијативи, како и воспос-

тавување бројни контакти со разни асоцијации од Република Грција.

"Иако најважниот приоритет ни е остварувањето на човековите права, сепак со тоа прашање повеќе ќе се занимава клубот 'Незаборав', а ние ќе го даваме нашиот придонес, ослободени од политичките тензии. Наша цел е, пред сè, комуникација меѓу граѓаните, тоа доведува до соработка, а соработката до пријателство. Наш најголем приоритет е тоа што со пријателството ги симнуваме сите хипотеки, кои ги обременуваат односите меѓу двата соседни

народа, а негувајќи го пријателството се надминуваат сите проблеми и се остварува таа посакувана компонента која ги спојува соседите", вели Стојменовска.

Како што објаснува таа, средбите ќе се реализираат на иницијатива на Друш-

ност, бидејќи е членка на ЕУ. Нејзините искуства на тоа поле и сличноста на потребите на нашиот регион се надеваме ќе ни послужат. Во таа смисла оди и зачувувањето на екологијата, предвидуваме еколошки карти на Македо-

број граѓани, само тие кои се Грци по род, и вие сте граѓани на Грција, како што се и тие, но тие се вратија, а вие не. Ќе ја убедиме грчката Влада под притисок да го коригира Законот, односно да се вратат сите оние кои беа граѓани и државјани на Грција, без да се навлегува во тоа дали некој е Македонец, Албанец или нешто друго. Тоа е во однос на човековите права, во однос на културата, ќе се организираат изложби. Во Костур, Воден имаме плејада истакнати Македонци. Тие влегоа во архивите и многу добро ги знаат работите. Сорботката треба да биде помогната и од грчки бизнисмени, а се однесува на слободата во трговската размена. Оваа е акцијата која ќе ги даде плодовите. Со ова Друштво и со неговите разграноци низ цела држава, како и со соодветната Асоцијација и здруженијата во Грција, побрзо ќе ја оствариме целта, за разлика од тоа додека се договорот владите".

Стојменова посочува дека Друштвото е формирано во 1998 година, досега имало скромни активности, но се надева дека по пројавувањето иницијатива за соработка од здруженијата од Грција, сега ќе имаат повеќе активности.

"Ќе почнеме кампања во Грција и ќе имаме радио или други средства за да се дознае за целава ситуација. Ќе се сретнеме со партиите во Парламентот и од нив ќе побараме да ја потпишат кампањата. Мислам на партиите од левицата, бидејќи оваа работа повеќе се однесува на нив отколку на било кој друг, бидејќи овие луѓе во Македонија биле членови на левицата кога биле во Грција и се бореле против фашизмот итн. Многу е тешко, бидејќи се работи за Влада која негира дека има нешто за што може да се разговара. Но, ако го покренеме ова прашање во општеството, бидејќи се работи за човекови права, мислам дека на крај ќе дискутираат за тоа", изјави Кирјаки Клокити, член на Антинационалистичката антимилиитаристичка иницијатива.

Од "Иницијатива" посочуваат и дека ќе им организираат средба на децата бегалци со грчката Влада. Очекуваат дека кампањата ќе има успех, бидејќи веќе добиле поддршка од многу луѓе во Атина, но имале проблем да добијат простор и во телевизиите.

ВОТО ЌЕ ГИ СИМНЕ Е ОД МИНАТОТО

твото, но и на барање на нашите соседи, кои изразуваат интерес за такви средби.

"Всушност - дополнува претседателката - таквиот интерес беше пројавен и на средбата во Битола од страна на асоцијацијата 'Иницијатива' од соседна Грција. Тие изразија голема подготвеност за соработка. Но, потреба за соработка изразуваат и други организации од повеќе градови на Грција, Лерин, Костур, Воден и пошироко. Имаме остварено скромни контакти во минатото, кои сакаме да ги обновиме. Контактите ќе бидат во областа на културата, на спортски план. Во однос на придонесот за јазикот се предвидува издавање на грчко-македонски речник, кој ќе помогне во учењето на јазикот, се разбира, ќе се акцентираме на помладата популација, но и на сите оние кои сакаат да го изучуваат грчкиот јазик. Ќе бидеме среќни доколку таква желба за изучување на македонскиот јазик пројават и нашите грчки соседи. Во минатото имавме соработка за размена на искуства и друг вид помош, кои се повеќе од потребни за нас, на пример, воведувањето на стандардите за кои Грција е во пред-

нија. Повеќе од потребни се и искуствата на полето на туризмот и таа е во предност, од три страни излегува на море. Ние немаме море, но ќе го понудиме нашето богато културно наследство, промовирајќи го фолклорот, домашните ракотворби. Ќе има гостувања кај нас, кај нив, размена на искуства и натпревари на регионален план. Во таа насока е и меѓуграничната соработка која ја предвидуваме, подобрување на комуникацијата од двете страни на границата", вели Стојменовска.

ПРАВА

Надоврзувајќи се на нејзиното објаснување за тоа што повеќе здруженија од Грција пројавиле желба за соработка, Доновски посочува:

"Граѓаните од Атина многу децидно се определија, на пример, за човекови права. Тие нè уверија дека тоа што го прави Грција е голема грешка на грчката Влада. Ни велат, вие сте родени во Грција. Во 1988 година со амнестија е дозволено во Грција да се врати еден

"Ќе контактираме со сите оние кои сакаат да соработуваат со нас. Сакаме да имаме отворена широка соработка, но не само со одредени категории, кои се дискриминирани, или по некои основи групирани во некои мали единици, напротив сакаме да ја прошириме оваа соработка. Ние сме здружение на граѓани, не претендираме на некои поголеми амбиции, меѓутоа се надеваме дека нашите работи ќе дадат плод и полека ќе се отстрануваат хипотеките. До крајот на месецов предвидуваме наша група да отиде во Атина и да ги посети надлежните органи.

Антинационалистичката антимилиитаристичка иницијатива, како што посочува претседателката на Друштвото на македонско-грчко пријателство, апсолутно не се плаши од никакви грчки притисоци. Си ја вршат работата, многу храбро, дури даваат и јасни искри за другите посеверни градови.

"Тоа е охрабрување за нас. За соработката очекувате подадена рака, кога ќе почувствувате дека таму нешто искри, тоа треба да се гради", заклучува Стојменовска.